

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
всесвітньої історії
Протокол № 2 від 1 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)
Викладач (-і)	Борчук Степан Миколайович
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-03
Е-mail викладача	borchuk_s@ukr.net
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	передбачено
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом навчальної дисципліни «Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)» є висвітлення історії виникнення, становлення та розвитку західної та американської індустріальної цивілізації в контексті кризи аграрної цивілізації в Європі й формування євро-американського Заходу. Ознайомлення студентів із головними тенденціями і проблемами становлення західної та основ світової індустріальної цивілізації відбувається в форматі аналізу закономірностей економічного, соціального та політичного розвитку нової доби. В процесі роботи з джерельно-документальною базою та історіографією курсу відбувається формування об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події. Вагоме місце відводиться знайомству з історичними постатями модерної доби, розглядається їх роль в розвитку суспільних процесів. Розкриваються основні проблеми міжнародних відносин різних періодів нового часу та визначається місце у них країн Заходу. Через взаємозв'язок національних історичних умов у порівнянні із світовими процесами в загальноісторичному контексті, дисципліна покликана розвивати інтерес та повагу до світової та вітчизняної історії та культури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою висвітлення історії виникнення, становлення та розвитку західної та американської індустріальної цивілізації в контексті кризи аграрної цивілізації в Європі й формування євро-американського Заходу; становлення західної та основ світової індустріальної цивілізації.</p> <p>Основними цілями є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - висвітлення закономірностей економічного, соціального та політичного розвитку країн Західної Європи та Північної Америки; - розкрити головні тенденції і проблеми суспільного розвитку в новий час; - формування об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події; - охарактеризувати основні напрями роботи з джерельно-документальною базою та історіографією курсу; - навчити студентів аналізувати історичні постаті модерної доби та їх роль в розвитку суспільних процесів; - розкрити основні проблеми міжнародних відносин різних періодів нового часу; - виробити у студентів навички критичного аналізу джерел, порівняльного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків; - визначити взаємозв'язок національних історичних умов з світовими процесами в 	

загальноісторичному контексті.

- розвивати інтерес та повагу до світової та вітчизняної історії та культури.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

ФК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

ФК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

ФК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /
---------	---------------	------	---------------

		(рік навчання)	вибірковий
5	032 Історія та археологія	3	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
			сам. роб.
Тема 1. Вступ. Основні тенденції соціально-економічного, політичного і культурного розвитку Європи в ранній Новий час.		2	2
Тема 2. Великі географічні відкриття.		2	2
Тема 3. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.		2	2
Тема 4. Міжнародні відносини ранньої Нової доби. Тридцятилітня війна в Європі.		2	2
Тема 5. Епоха Просвітництва.		2	2
Тема 6. Західноєвропейські держави в період модернізації.		2	2
Тема 7. Англійські колонії в Північній Америці (XVII – XVIII ст.). Війна за незалежність та утворення США.			2
Тема 8. Французька революція кінця XVIII ст.			4
ЗАГ:		12	18
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) відповіді на семінарських заняттях – 15 балів (три оцінки на дев'яти семінарських заняттях); 2) написання контрольної письмової роботи/тестування – 15 балів; 3) виконання індивідуального науково-дослідного завдання – створення та представлення аналітичної записки з обраної проблеми геополітики – 20 балів (з них 15 балів – за текст, 5 балів – за представлення). Загальна кількість – 50 балів. <p>Підсумковий контроль – іспит (екзамен) проводиться згідно графіку навчального процесу в останній місяць семестру і передбачає написання екзаменаційної письмової роботи/тестування. Екзаменаційний білет включає 5 завдань, виконання яких вимагає від студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виявлення розуміння сутності понять і термінів з курсу «Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)» – 5 балів; 2) вміння структурувати основні явища та елементи курсу «Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)» – 10 балів; 3) знання теоретичних засад курсу «Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)», поглядів та праць відомих учених-істориків – 15 балів; 4) знання конкретних проблем геополітичного розвитку світу – 20 балів. <p>Загальна кількість – 50 балів. Сумарна кількість – 100 балів</p>		

Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <p>1) повторення студентами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль;</p> <p>2) написання письмової роботи передбачає виконання студентами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 3 бали; – вміння структурувати основні явища та елементи з курсу «Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)» – 4 бали; – знання теоретичних засад, поглядів і праць відомих учених-істориків, конкретних проблем з курсу «Історія країн Західної Європи і Америки (XV – XVIII ст.)» – 8 балів; <p>Загальна кількість – 15 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями.</p> <p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – екзамен) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни та отримання разом 26-ти і більше балів.</p>
Підсумковий контроль	Екзамен

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами освіти обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Відвідування занять:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Неформальна освіта:

Індивідуальні заняття (сертифікатні програми, тренінги, короткотермінові курси, літні школи тощо під керівництвом тренерів, репетиторів та інших фахівців), які мають практичні

короткострокові цілі. Очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, вебінари).

8. Рекомендована література

1. Ададуrow В. Історія Франції: королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII століття). Львів: Вид-во УКУ, 2002. 418с.
2. Баран З. А., Качараба С. П., Сіромський Р. Б., Чума Б. П. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV – початок XIX ст.) : навч. посіб. Київ : Знання, 2015. 533 с.
3. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка, капіталізм, XVI – XVIII ст. У 3-х т. Том 2. Ігри обміну. К.: Основи, 1998. 585 с.
4. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка, капіталізм, XVI – XVIII ст. У 3-х т. Том 3. Час світу. К.: Основи, 1998. 631 с.
5. Всесвітня історія: навч. посіб. / Б. М. Гончар, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко, С. П. Стельмах. 2-е видання, 2014. 895 с
6. Вульф Е. Європа і народи без історії / пер. з англ. І. Пошивайла. К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2004. 535 с.
7. Дейвіс Н. Європа: Історія / пер. з англ. П. Тарашука. Київ : Основи, 2006. 1460 с.
8. Історія європейської ментальності / ред. П. Діцельбахер, пер. з нім. В. Кам’янець. Львів: Літопис, 2004. 718 с.
9. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – XX століть: Навч. посіб. / Ю. А. Горбань, Б. І. Білик, Л. В. Дячук та ін.; За ред. Ю. А. Горбаня. К., 2003. 435 с.
10. Країни світу і Україна : енциклопедія : в 5 т. Т. 1. Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа / Наук. ред. тому А. Г. Бульвінський. Київ, 2017. 564 с.
11. Мовчан С. П., Кипаренко Г. М. Велика Британія: географія, історія, культура. Львів : ПАІС, 2012. 496 с.
12. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII – 60-ті роки XIX століття : підруч. / За ред. Б. М. Гончара. Київ, 2013. 735 с.
13. Нова історія. Ч. 1. 1640-1870 / За ред. О. Нарочницького. К. : Вища школа, 1975. 667 с.
14. Тейлор А. Габсбурзька монархія. 1809–1918. Історія Австрійської імперії та Австро-Угорщини / пер. з англ. А. Портнов, С. Савченко. Львів : ВНТЛ-Класика, 2002. 268 с.
15. Тіндалл Дж., Шай Е. Історія Америки / пер. з англ. Л. Притула, Г. Сташків, О. Щур. Львів : Літопис, 2010. 904 с.
16. Хижняк І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648 – 1918): підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 224 с

Борчук С. М. доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії